

Na pokusných plochách CARC v Olomouci vykvetl vzácný velkokvětý polní plevel

14.9.2026 - Jan Klír | Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu

Kriticky ohrožený ibišek trojdílný právě kvete na pokusných plochách olomouckého pracoviště Národního centra zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i. (CARC), v bezprostředním sousedství kampusu Přírodovědecké fakulty UP na ulici Šlechtitelů. Tento velkokvětý, a proto velmi dekorativní polní plevel, který je příbuzný oblíbeným pokojovým a zahradním ibiškům, se v České republice přirozeně vyskytuje pouze v nejteplejších oblastech jižní Moravy. Přirozený areál jeho výskytu se nachází v suchých a teplých oblastech jižní Evropy a západní Asie. Oproti známým pokojovým ibiškům je to jednoletá rostlina, která musí stihnout celý svůj životní cyklus za jednu vegetační sezónu. Výskyt v Olomouci představuje jednu z nejsevernějších lokalit na Moravě.

„Na našich pokusných pozemcích jsme jeden kvetoucí ibišek poprvé zaznamenali asi před třemi roky. Masový výskyt je v letošním roce pravděpodobně způsobený suchým a horkým létem, kdy měl ibišek pro vzcházení a kvetení ideální podmínky,“ vysvětluje Kateřina Smékalová z výzkumného týmu [Genetické zdroje zelenin a speciálních plodin](#) CARC.

I přesto, že se jedná o velmi vzácný a v české přírodě ohrožený druh, je ibišek v polních kulturách považován za nežádoucí. „Ibišek je potenciálním mezipřevzatelcem viru mozaikovitosti okurek. A protože naším primárním zájmem je udržování genetických zdrojů zelenin, tedy i těch tykvovitých, tak musíme bohužel porost ibišku zlikvidovat, aby nedošlo k napadení plodin. Kontaktovala jsem proto kolegy z katedry botaniky PřF UP a Vlastivědného muzea v Olomouci, zda by neměli o rostliny zájem alespoň do herbáře,“ říká dále Kateřina Smékalová.

Přizvání botanici část rostlin zdokumentovali a nasbírali. Ibišky budou zpracované a uložené v herbářových sbírkách, kde budou sloužit jako záznam o výskytu a pro budoucí výzkum. Nasbíraných rostlin bylo takové množství, že výsledné herbářové položky budou distribuovány i do dalších vědeckých institucí. „Takovýto masivní výskyt ibišku se nevidí každý den. I na jižní Moravě se jedná o velkou vzácnost. Jsme proto rádi, že jsme mohli výskyt zdokumentovat,“ uvádí Michal Hroneš z Katedry botaniky PřF UP.

Jak se ibišek na olomoucká pole dostal, zůstává záhadou. „Možností, jak se ibišek dostal na pokusná pole holického areálu je více. Nejbližší známá lokalita leží necelých 6 kilometrů jihozápadně u Olšan, může tedy jít o přirozené šíření. Vyloučit nelze ani zavlečení semen s osivem nebo možnost, že se v areálu vyskytuje dlouhodobě a jeho semena přetrvávají v půdě. Podobně se v holickém areálu vyskytují i další vzácné plevele jako úporek hrálovitý a divizna švábovitá,“ říká Michal Hroneš. Letošní výskyt ibišku, ale i dalších plevelů ukazují, že pokusné plochy mohou významně podporovat biodiverzitu a poskytovat útočiště vzácným druhům.

<https://www.carc.cz/2026/09/14/tz-na-pokusnych-plochach-carc-v-olomouci-vykvetl-vzacny-velkokvet-y-polni-plevel>